

Pestkörnyékből — Új-Budapest

A pestkörnyéki városok Pest megyéből kiválva külön városi törvényhatóságot akarnak alkotni — Új-Budapest, vagy Pestújváros lenne az új városi törvényhatóság neve — Budapest Székesfőváros és Új-Budapest közös közigazgatási bizottságban tárgyalná a közös és közérdekű ügyeket és a Közmunkatanács hatásköre az új törvényhatóságokra is kiterjedne

1873-ban, amikor a három város — Buda, Pest és Óbuda — nászát ülte, Budapest körülbelül kerek egész volt. Anynyira kerek egész, hogy Óbudát nem is igen akarták amaz előkelőbb városrészek magukhoz ölelni, mert elmaradottabb volt közművek és egyéb kulturális gondoskodások dolgában. Szinte szerencsése volt a mostoha óbudaiaknak, hogy egy fiatal, lelkes, demosztheneszi tulajdonsággal megáldott arisztokrata-politikus vette kezébe az ügyüket. Ez a fiatal, ékesszóló arisztokrata: **Apponyi Albert** gróf volt, akiről kevesen tudják, hogy parlamenti szűzbeszédét az 1873-ik évi fővárosi törvény pénzügyi bizottsági tárgyalásánál mondta — Óbuda érdekében. **Ghyczy Kálmán** pénzügyminiszter melegen üdvözölte a magyar politikai élet új csillagát és Óbudának nyert ügye volt.

Az akkor hozott törvény revízióját éppen most tárgyalja a képviselőház, de a belügyminiszter törvényjavaslatának nincsen új Óbudája. Pedig az Óbudák száma azóta rendkívüli módon elszaporodott. A környékbeli városok, községek egész sora várja, hogy ténylegesen is részévé lehessen a magyar fővárosnak, vagy legalább is közelebb jusson ehhez az álmahoz. Ötvenhét esztendő előtt Budapest született meg, most pedig Nagy-Budapesttel terhes az idők méhe. Tisztában kell lenni ugyanis azzal, hogy Budapest határai ma nem érnek véget ott, ahol a közigazgatási megyék húzódnak. Ha kiesit markolunk, háromszázezer, ha nagyobb területet ölelünk át, másfélmillió budapesti ember lakik és él Budapest környékén. Budapest ma már nemcsak az a terület, amelyet a Károly-kaszárnyából kormányoznak és nemcsak az a közel egymillió lélek, amelyet a bejelentőhivatal nyilvántart. Lélekben egészen, testben pedig szinte kétharmadrészben ide tartozik az a másfélmillió ember is, aki munkáját Budapestnek adja, kultúráját, szórakozását Budapesttől kapja és csak a napnak pihenésre szánt egyharmadát tölti pestújhelyi, pestszentlőrinci, csepeli, budatétényi, vagy albertfalvai ágában.

Ezek az emberek, ezek a lelkek, ezek a munkáskarok és gondolkodó agyvelők szintén a mieink. Törödnünk kell velük és ha súlyos gazdasági, pénzügyi akadályok miatt nem is lehet még ma Budapestet Nagy-Budapestté növelni, ha nem is lehet minden összetartozandó területet közigazgatásilag is egybeforrasztani: meg kell találni a módját, hogy Budapest és környéke közelebb kerüljenek egymáshoz, hogy az összeolvadás útjai minél előbb megnyithatók legyenek.

A *Budapesti Hírlap* értesülése szerint Budapest környékén máris erőteljes akció indult meg, ha nem is Nagy-Budapest megalkotása, de Új-Budapest, avagy Pestújváros megteremtésére. A tervek szerint a pestkörnyéki városok és községek törvényhozási úton kiválnának Pest megyéből, külön városi törvényhatóságot alkotnának. Ennek a törvényhatóságnak csak városok lennének tagjai, amelyek teljes közigazgatási és pénzügyi függetlenségüket megtartanák. Új-Budapest azután egészen különös viszonyba kerülne Ó-Budapesttel. A tervek szerint ugyanis a két törvényhatóságnak lenne egy közös szerve, talán közös közigazgatási bizottsága, amely egyetemlegesen intézné azokat az ügyeket, amelyekben a közös eljárásnak célja és eredménye lehet. A jövő fejlődés nagy problémáját is közös kézbe kell lenni és azok a lelkes, jóindulatú vezető egyéniségek, akik a kérdést irányítják és a kifejlődést szorgalmazzák, ezt a közös szervet a Közmunkatanácsban látják,

amely csak hatásköre ilyenformán szintén kiszélesedne.

Az alábbiakban ankétet rögtönöz Új-Budapest kérdéséről a *Budapesti Hírlap*. Megszólalnak az érdekeltek és azok is, akikről a kialakulás igen nagy részben függ.

Budapest és Új-Budapest közös ügyei

Mindenekelőtt azokat szólaltatjuk meg, akik Új-Budapest gondolatát forszírozzák, akik Új-Budapest polgárai akarnak lenni. Ezek nevében

LENGYEL ZOLTÁN

volt országgyűlési képviselő a következőket mondotta:

— A mi törekvésünk az, hogy mindazok a helységek, amelyek közvetlenül a fővárosra épültek rá, városi igazgatás alá kerüljenek, hogy *Pestújváros* megalakulása után Pest-újhely, Pestszentlőrinc, Csepel, Budatétény és Albertfalva is beleolvadjon a többi városokba, vagy esetleg egyik-másik külön megyei városá alakuljon át. Vagyis arról van szó, hogy eme városok törvényhozási úton kiválva Pest megyéből, egy külön városi törvényhatóságot alkossanak, mely a közérdeknek és a különleges feladatnak megfelelően, az országban egyedülálló városi törvényhatóság lenne akként, hogy ennek csak városok lennének a tagjai s így a városok teljes közigazgatási és pénzügyi függetlenségüket megtartanák. Aztán következnek a két városi törvényhatóság egymáshoz való viszonyának rendezése, vagyis annak megoldása, hogy Budapest és Új-Budapest közös és közérdekű ügyeit hogyan intézzék.

— A mi felfogásunk szerint — a kormány előzetes hozzájárulásával — haladéktalanul tanácskozással kell meghívni az összes érdekelteket és pedig a megyeházára és a tanácskozással eredményéhez képest előterjesztést kell lenni a törvényhozási teendők érdekében a kormányhoz, amelyben emlékiratszerűen az összes felmerülő kérdések és megoldandó feladatok előadatnának. Azok a helyi vonatkozású kívánások is, amelyek a mi felfogásunkkal nem egyeznek. Azok az intézményes kívánások is, melyek az állami, a fővárosi, államvasúti, helyiérdekű vasúti hatáskörbe tartoznak. Azok is, amelyek a Közmunkatanácsra vonatkoznak. Mert ezen a nagy tanácskozáson, melyet szerintem teljes nyilvánossággal kell megtartani, kifejezésre juthatnának a mai állapotokból eredő bajok, de a jövő feladatai és azok megoldására szolgáló tervek is.

— Mivel Nagy-Budapest gondolata ma megvalósíthatatlan és mivel teljesen egyértelmű az álláspont a részben is, hogy a két városi hatóság egymástól anyagi szempontból teljesen független maradjon, tehát a környék nem akar a főváros terhére lenni és nem akarja a maga függetlenségét föladni ennél fogva olyan megoldást keresünk, mely e két nagy elvi szempont figyelembe vételével a teljes harmónikus összeműködést biztosítaná, vagyis az a gondolatunk, hogy a két városi törvényhatóság közös közigazgatási bizottságban tárgyalná a közös és közérdekű ügyeket és a Közmunkatanács hatásköre az új városi törvényhatóságokra is kiterjesztetnék. További főbb teendők volnának:

1. Hosszú időre előrelátó városrendezési terv készítése és fokozatos végrehajtása. A fővárosból kivezető főútvonalak, fő közlekedési utak, körcsatorna, vasúti hálózat, pályaudvarok, főterek stb. Bár ez mind a környék területére vonatkozik: a Közmunkatanácsal és a fővárossal együtt kell a nagy létesítményeket elhatározni és fokozatosan keresztülvinni. A mai összevisszaságnak, rendszertelenségnek, züllésnek véget kell vetni.
2. Az egységes közlekedési hálózat kidolgozása és megteremtése.
3. A közművek kérdése. A gáz, a villany, a vízellátás, a csatornázás, a közlemezés megszervezése.
4. A határutak és az átvetési utak, utcák és közterek rendezése úgy a főváros felé, mint egymás között.
5. A közművelődési megteremtése és meg-

osztása. Tanügyi, igazságügyi, rendőrhatalósági, tűzrendészeti, fogyasztási stb. ügyek.

— Röviden tehát a feladat az, hogy eme 1 1/2 milliónyi együttélő és egymásra utalt lakosság életébe, fejlődésébe egyöntetűséget, előrelátást, tervszerűséget vigyünk bele, hogy a környéket városi színvonalra emeljük, hogy a környékben is lüktető kulturális és gazdasági élet teremtsünk és a környéket egységes vezetéssel folytán a legmagasabb feladatok megoldására is képessé tegyük.

— Virágzó főváros és virágzó környék. Hogy a környék egészséges fejlődése jó hatást gyakoroljon és viszont. Hogy majdan, ha eljön az ideje, úgy egymásra találjanak, hogy örömmel lássa és mindkettő szívesen vegye — az egyesülést. Mert ez az irány a jövőre. A Nagy-Budapestnek mai állapotában a környék városai elsorvadó végtagjai lennének, de ha önerőnkől és egységes városi igazgatás alatt elvégeztük azt a kulturális és gazdasági munkát, amit saját erőnkől elvégezhetünk, ha e külvárosok mindegyikében ipart, kereskedelmet és erős pénzügyi érdekeltiséget teremtünk és a városi központok körül kialakuló erőteljes társadalmi élet kellő színvonalra emelkedett: akkor e nagy és kiépült, minden intézménnyel és közművel felszerelt városok méltón tudják helyüket megállni annak idején Nagy-Budapestben is.

„Sok százezer ember emberibb élete“

Alkalmunk volt beszélgetni

PRESZLY ELEMÉR DR.-ral,

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye főispánjával is, aki áttekintően ismeri az egész kérdést és annak minden vonatkozásáról teljesen kialakult véleménye van. Ezeket mondta:

— Pestkörnyék rendezésének szüksége véleményem szerint sürögős, országos feladat. A kérdés már évek óta érelődik bennem, megvallom, nem mertem a nyilvánosság elé hozni, mert féltem, hogy a politika szeszélyes hullámai, valamilyen felkapott jelszó csak árthatna az ügy közérdekű megoldásának. Pedig itt nem politikáról, hanem arról van szó, hogy a főváros környékén lakó sok százezer embernek emberibb életet biztosítsunk.

— Most, amikor a közigazgatási reform rendelkezései értelmében a törvényhatóságok újjáalakítása befejezést nyert s amikor az országgyűlés a fővárosi törvényjavaslatot tárgyalja, most tartom az időt alkalmasnak arra, hogy a kérdéssel a kormány és parlament foglalkozzanak.

— Mindenütt a világon a nagy városok közvetlen közelében élő lakosság ügyeinek különleges rendezéséről gondoskodás történt. Elvégre állambiztonsági szempontból sem közömbös, hogy a fővárost körülvevő övezetben élő emberek legegyszerűbb szükségletei: egészséges ivóvíz, olcsó és gyors központi közlekedés, a tankötelesek beiskoláztatása stb. biztosítva legyenek.

— Határozzuk már most elsősorban meg, hogy mit értünk Pestkörnyék alatt? A területet szélesebb, vagy tágabb keretek szerint állapíthatjuk meg, ha csak a pesti oldalt vonjuk be félkörszerűleg, vagy belevonjuk a budai oldalt is és a területet egész körben határoljuk el. Véleményem szerint Pestkörnyék alatt értendő mindaz a főváros környéki terület, melynek lakossága túlnyomórésben a fővárosban él, a fővárosban keresi kenyerét és csak éjszakai pihenőre tér haza fővároskörnyéki kicsiny otthonába.

— Két dologban tulajdonképpen már meg is van a pestkörnyék különleges szervezete és pedig az államrendőrség és a pestkörnyéki lajstromos választókerület kérdésében és hozzátehetem, hogy mindkét kérdés ekként a lehető legjobb rendezést nyerte. Pestkörnyék közbiztonsága kifogástalan.

— Mátyásföld és vidékének városá alakulása a tervezett rendezésnek egyik előmunkálata, mely remélhetően a legrövidebb időn belül meg fog történni. Le kell szögezni, hogy Mátyásföld és környékének városá alakulása alulról, spontán a lakosság köréből indult ki, ami szintén csak azt bizonyítja, hogy maga a lakosság is érzi az átalakulás szükségességét.

— Arra a kérdésre, hogy milyen lépések várhatók a vármegye, a kormány és a főváros részéről, válaszom ez: A vármegye Pestkör-

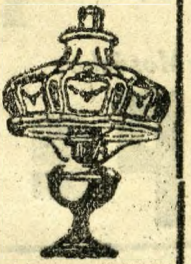
Három világsiker!

Nincs szüksége

többé gázra, villanyra, ha

ALADDIN LAMPAT

a világ legjobb petróleum izzófény lámpáját használja, szénre, fára, ha

TORONY

PETROLEUM kályhával és fűzővel fűt és főz.

Olcsó, megbízható üzem!

Kérjen ájtalan ismertetőt!

ALADDIN

KERESKEDELMI RT.

Budapest 4. Postafiók 128.

Czembem bemutatja:

NOSTRUM

MUSZAKAI

ÁRUHÁZ

VII., Rákóczi út 32. (Rókus kórházzal szemben)

nyék közigazgatási rendezése tekintetében az elmúlt 10. év alatt megtette a töle telhető: városá alakult Rákospalota, Kispest, Pest-erzsébet, Budafok. Megállapíthatjuk, hogy a városá alakulás mindenütt a lakosság javára szolgált, mert amíg egyrészt nem járt a közterhek nagyarányú emelkedésével, addig másrészt határozott fejlődés észlelhető, vízvezetékek, iskolák létesültek, szép szociális tevékenység indult meg stb. De ezek a példák is igazolják, hogy a városá alakulással minden kérdés megoldva nincsen s ezért van egységes rendezésre szükség. Ez a rendezés csak Pestkörnyéknek önálló és egész különleges törvényhatósággá, helyesebben egészen különleges közigazgatási egységgé alakításával történhet meg.

— A vármegye elvileg ragaszkodik területé esorbitalanságához, habár az elcsatolással anyagilag is (vármegyei hozzájárulás, közmunka) igen sokat veszít, a vármegye közönsége ezt a kérdést kizáróan a közérdek szerint, lakossága érdeke szerint kezeli. A kormány a kérdés fontosságának és sürögőségének teljes tudatában van. Úgy a miniszterelnök úr, nemkülönben a belügyminiszter úr a kérdést legapróbb részleteiben is ismeri és a megoldást támogatják.

— A legnehezebb része a kérdés gyors megoldásának a pénzügyi része, különösen ma, amikor mindenütt igen helyesen a legmesszebbmenő takarékoskás a jelszó, s amikor minden új alakulás legalább is ellenszenves. Elgondolásom szerint azonban az a kérdés nem nagy pénzügyi áldozattal megoldható, nincs szükség új állások sorozatára, mert hiszen ez a megoldás inkább a racionalizálás jegyében és az erőktömörítés jegyében kell, hogy végbemenjen. Egyébként mindenkinek éreznie kell, hogy itt nem valami elméleti elgondolásról, nem valami grümdoláról, hanem az élet által felvetett nagyfontosságú probléma megoldásának sürögős szükségességéről van szó.

— Véleményem szerint a főváros is épp úgy érzi és helyesli a környék rendezésének a szükségességét, mint mi. Erőlekeztem a főváros urait, a nyáron Budapestén járt párizsi képviselők nyilatkozatára, akik éles és gyakorlott szemmel rögtön felismerték pestkörnyék rendezésének szükségét és ezt aláhúzottan ki is emelték. A főváros urai is tudják, hogy az élet minden nap vet fel a fővárost a vidékkel közösen érdeklő vitás kérdéseket, adóügyi, közúti, közegészségügyi kérdéseket, melyeket rendezni kell. Kifejezetten hangsúlyozom, hogy Pestkörnyék rendezését nem a főváros ellen, hanem a fővárossal egyetértően gondoljuk és ezért a fővárossal közös kérdések rendezésére egy választókerületi bíróságszerű szervet gondolnánk létesíteni.

A közmunka tanács hatáskörének pestkörnyék kiterjesztése nem a közmunka tanácstól indult ki hatalmának növelése céljából, hanem spontán Pestkörnyék érdekelt körétől. Csak helyesíthetjük ezt. Hiszen Pestkörnyék sürögős rendezésének egyik főbb oka az is, hogy megszűnjön az a minden rendszer nél-

Áztatáshoz Henko Mosáshoz Persil

küli, rapszódikus építkezés, ami ma Budapest környékén végebe megy.

— Azt hiszem, hogy a fővárosi törvény letárgyalása után a kormány hozzájárulásával megvárhatjuk az ankétát, amit Pestkörnyék már régóta sürget, mert a lakosság nyugtalanul várja a kérdés rendezését.

A Közmunkatanács kiterjesztett hatásköre

A Közmunkatanács — mint említettük — igen fontos szerepet nyerne a jövő fejlődésében. Ezekre vonatkozólag

RAKOVSKY IVÁN

a Fővárosi Közmunkák Tanácsának elnöke a következőket mondta:

— A Közmunkák Tanácsa nevében nem nyilatkozhatom, mert ez a kérdés a tanácsban idáig szövegre nem került. Egyéni felfogásom az, hogy a Közmunkatanács hatáskörének a székesfővárost környező községekre való kiterjesztése igen hasznos eredménnyel járna úgy ezekre a községekre, mint a székesfővárosra és az országos érdekű úthálózat fejlesztésére is. Meg vagyok győződve róla, hogy a Közmunkatanács tagjai a legnagyobb örömmel üdvözölnék ennek az új munkakörnek kezükbe való letételét. Ez a hatáskör-kiterjesztés azonban csak törvényes intézkedéssel rendelhető el. Ebben az esetben a Közmunkatanács szervezetének is némi változásokra kellene keresztülmennie, mert az érdekelt környéki községeknek és városoknak is képviselőket kellene biztosítani.

— Budapest székesfőváros szabályozási terveit lehetett a környező községektől függetlenül elkészíteni addig, ameddig a főváros háziorai nem nyújtózkodtak ki olyan messzeségre, ahol már a szomszédos városok utcaival találkoznak. Ma ez az érintkezés a pesti oldalon a város határán mindenütt beállt. Teljes lehetlenség tehát, hogy az egymással így építkezéssel érintkezésbe jövő helységek egymástól függetlenül alkossák meg szabályozási terveiket. Okvetlenül szükséges, hogy ezen a téren az összhang megteremtessék. Erre a célra legalkalmasabb hatóság a Közmunkák Tanácsa látszik, melynek eredetileg is az volt az alaphivatása, hogy az akkor még független, de összeépült három város: Pest, Buda és Óbuda részére közös szabályozási és építési elveket állítson fel.

— Már fentebb érintettem azokat a hiányosságokat, amelyek abból következnek, hogy a székesfőváros és a környező községek egymástól függetlenül alkotják meg szabályozási terveiket. Az utcák szélessége a határon hirtelen megváltozik. A mellékutak nem is futnak egymáshoz. Néhol csak nagy kerülővel lehet egymáshoz egész közel fekvő pontok között közlekedni, mert a határ közöttük fekszik. Olyan övezetek kerülnek egymás mellé, amelyeknek szomszédossága éppenséggel nem kívánatos. A fővárosi villanegyed mellé a határon túl nagy gyártelep épül, vagy a fővárosi, füstökadó gyári övezet árnyékába építenek úgynevezett nyaraló-telepeket. A szabályozási terv egységességének hiányán kívül közrejátszik az is, hogy a környező helységeknek építési szabályzata különbözik attól, amelyet a főváros részére a Közmunkatanács megalkotott. Sok minden, ami Budapesten tilos, a város határán kívül meg van engedve. Hiába vigyázunk az építkezések higiénikus és szociális szempontból kifogástalan voltára, ha egy kórhajtással tovább a legprimitívebb víviskók épülhetnek. Az ország úthálózata Budapesten mint egységes központban fut össze. Az ezeken való közlekedés a székesfőváros határán túl azonban alig van biztosítva. Talán éppen a most alakuló új városon keresztül húzódó út egyetlen kivételétől eltekintve, az összes, a fővárosból kivezető utak Budapest határán túl megszükülnek, gyakran a HÉV kavicserébe fektetett pályája által háromnegyed részben elfoglalva, s mindezek folytán az országúti forgalom lebonyolítására alkalmatlannak. Ezért mondtuk, hogy a Közmunkatanács, vagy más erre hivatott hatóság beavatkozása nemcsak a főváros és környék

nek, hanem az egész ország forgalmának sürgetésére érdeke.

Budapest egészsége és a környék

Nyilatkozik végül a hatalmas tervről, amely bizonyára nagy tömegek érdeklődését váltja majd ki,

RIPKA FERENC dr.,

Budapest főpolgármestere is:

— Én nem érzem magam hivatottnak arra, hogy a főváros nevében nyilatkozzam erről a kérdésről, mert erre nézve elsősorban az autonómia állásfoglalása és véleménye a mérvadó s ezért csupán a magam állásából folyólag én, Budapest közvetlen szomszédságának igazgatásában tapasztalt fogyatékoságoknak a fővárosra visszaható hátrányaira mutathatok rá. Éppen ezeknél a hátrányoknál fogva a magam részéről is kívánatosnak tartom, hogy a környék jobb közigazgatáshoz jusson, hogy ilyképpen ezeket az anomáliákat meg lehessen szüntetni.

— Arra a kérdésre vonatkozóan, hogy mik volnának a legfontosabb tennivalók, azt felelhetem, hogy a legsürgősebben rendezendőnek tartom a közegészségügyi viszonyokat, mert a főváros bármily nagy áldozatot hozzon is ebben a vonatkozásban, a szomszédos községek részéről, ahol ez a kérdés a legprimitívebb módon kezelik, állandó veszélynek van kitéve. Ezek a szomszédos községek a különféle ragályos betegségeknek állandó bacillus-hordozói s tekintettel arra, hogy a főváros lakossága a legszorosabb érintkezésben él ezeknek a községeknek a lakóival, Budapest állandóan fertőzéseknek van kitéve. Különösen érezzük ennek a veszélynek imminens voltát akkor, amikor nagyobb járványok lekiütéséről van szó és amikor a mi közegészségügyi apparátusunk a legmesszebbmenő intézkedések dacára sem képes olyan eredményeket elérni, amelyeket ezekkel az intézkedésekkel rendezett viszonyok között feltétlenül biztosítani lehetne. A legsürgősebb teendőnek tekintem tehát azt, hogy a közegészségügyi szolgáltatás egységesítése rendeztessék.

— Ezzel a kérdéssel kapcsolatos a betegség-ápolás ügye is, amely a környék részéről igen

súlyosan terheli a főváros közönségét. A szomszédos községek betegeit, egy igen jelentős kontingens kivételével a székesfőváros kórházaiban ápolják és minthogy a betegápolási díj a kormány részéről oly módon van megállapítva, hogy a főváros minden betegére ráfizet, így az a helyzet áll elő, hogy a szomszédos községek betegápolásának költsége is igen tekintélyes részben a fővárost terheli.

— Nagy jelentősége volna a környék városításának közlekedési szempontjából is, amelynek észszerű és egységes programját a megszervezendő új városi szervvel minden nehézség nélkül sikeresen lehetne megoldani. A jelenlegi községek helyzete városépítési, illetőleg városrendezési szempontokból egészen tarthatatlannak mondható s ezért feltétlenül szükséges volna a Közmunkák Tanácsa hatáskörének erre a szomszédságra való kiterjesztése.

— Ha a jelenlegi állapot még soká változatlanul fennmarad, Budapestet egy olyan keretbe állítja az egyre fokozódó idegenforgalom mellett, hogy kiábrándítólag fog hatni azokra, akiket a főváros szépségeinek propagálásával és nagy áldozatokkal csalogtatunk ide, tehát súlyos kárára lesz a főváros idegenforgalmi fejlődésének is.

— Ebben az igen elszomorító képbe kapcsolódik bele természetesen a mi szomszéd községeinknek közművek szempontjából való rendkívül fogyatékos berendezése. Megoldásra vár a víz, gáz és a csatornázás stb. igen fontos kérdése, amely külön-külön alig lesz ekeken a helyeken megoldható, de egy egységes közigazgatási szervezet ezeknek a pótlását eredményesen biztosíthatná.

— Meg kell említenem az iskolaügyet, nemkülönben a közlekedésnek a kérdését is, amely közigazgatási ágazatokban szintén tűrhetetlen anomáliákról kell beszélnünk s ezekből folyólag mindig a főváros az, amely a fennálló viszonyok között hátrányos helyzetbe kerül.

— Amennyiben a szomszéd községeknek városítása végrehajtható, szükséges lesz olyan megfelelő törvényhozási intézkedésről is gondoskodni, amely ez előbb jelzett kérdéseknek egy közös szerv útján való intézését biztosíthatná.

Jugoszláv retorzió Ausztria ellen?

Jugoszlávia ezeketán nem akar „leereszkedni” Ausztriához

BELGRÁD, febr. 8.

A Vreme ma vezércikkben foglalkozik Schober kancellár római útjával. Nem hiszi, — írja a lap — hogy a jugoszláv-osztrák viszony nem lesz ezentúl olyan őszinte, mint eddig volt. A jugoszláv kormánynak mindenestre kevesebb szentimentalitást és kevesebb jóakaratot kell tanúsítania ezentúl Ausztriával szemben. Most már nincs értelme annak, hogy teljesítsék az osztrák agrárkörök kívánságát és revidálják a kereskedelmi szerződést. A szerződés 1931 június 30-án lejár s ha az osztrákoknak mai formájában nem kell többé, akkor még mindig jobb a szerződésnélküli állapot, semmint hogy Jugoszlávia a jelen körülmények között fölösleges engedelményeket tegyen. Jugoszláviának meg vannak az okai arra, hogy a szomszéd köztársaság iránt ne legyen olyan

leereszkedő és elnéző, mint a második hági konferencián volt.

Nyugtalanság Bukarestben és Belgrádban

LONDON, febr. 8.

A Manchester Guardian római levelezője kiemeli, hogy a fasiszta sajtó feltűnő helyen közli azt a hírt, hogy Bukarestben és Belgrádban az olasz-osztrák szerződés nyugtalanságot keltett. Rómában nem is tagadják, hogy a szerződés a kisanant elleni óvintézkedést jelent. Ez meg is felel a valóságnak, az olasz politikát ma nyilván ugyanazok a szempontok vezetik, amelyek ötven évvel ezelőtt a német és osztrák szövetség karjaiba kergettek, de a mostani szerződések valószínűleg tartósabbnak fognak bizonyulni.

AMIG ON ALSZIK
A
DARMOL
DOLGOZIK

Csokoládés hashajtó. Enyhe, gyors hatású. Egy próbacsomagolás 14 fillérért megyózi Ön erről!

Szent Imre szobra

Izabella királyi hercegnő Szent Imre ércszobrát ajándékozta a magyar nemzetnek.

Izabella királyi hercegnő, a Szent Imre jubileumi év vallásos és nemzeti jelentőségű áthatva, Szent Imre herceg ércszobrát ajándékozta a magyar nemzetnek. Elhatározásáról Horthy Miklós kormányzó levélben értesítette, kifejezve azt az óhaját, hogy „a jubileumi év kegyforrásából a Mindenható legbőségebb áldása áradjon a mi magyar ifjú-

Szent Imre szobra

ságunkra és erőt, kitartást adjon neki kötelességei teljesítéséhez.

A kormányzó a főhercegnő adományát a következő levélben köszönte meg:

Fenséges Asszony! A keresztény ifjú erényeivel tündöklő Szent Imre herceg megdicsőülésének 900-ik évfordulójára Fenséged áldozatkész magyar szívének nemes elhatározásával felajánlotta a nemzetnek Szent Imre ércszobrát, hogy itt, az ország szívében felállítva, buzdítsa az ifjúságot a keresztény erkölcsökre és a Haza iránti kötelességek teljesítésére. Ezzel Fenséged ismét bizonyosságát méltóztatott adni annak, hogy együttérzését és szeretetét a magyar nemzet iránt példaadó áldozatokban is kifejezésre juttatja. Amidőn a nagylelkű adományt a nemzet nevében elfogadom, azért Fenségednek mély hálával adózva, őszinte köszönetet mondok. Budapest, 1930. évi február hó 4. Horthy s. k.

A felajánlott szobrot Kisfaludi Strobl Zsigmond szobrászművész mintázta és munkájával annyira előrehaladt, hogy a modell műtermében már öntésre készen áll. Az emlékmű Szent Imrét daltias, erőteljes fiatalaságban kétszeres embernagyságban ábrázolja. A szobor alak románstílusú kőtalapzatra kerül, amely körül magyar fiúk és lányok hódolnak védőszentjüknek. Az egész kompozíció erőt, derűt bizakodást és tisztá áhítatot sugall. A kormányzó levele szerint az emlékművet az ország szívében, Budapesten állítják fel.

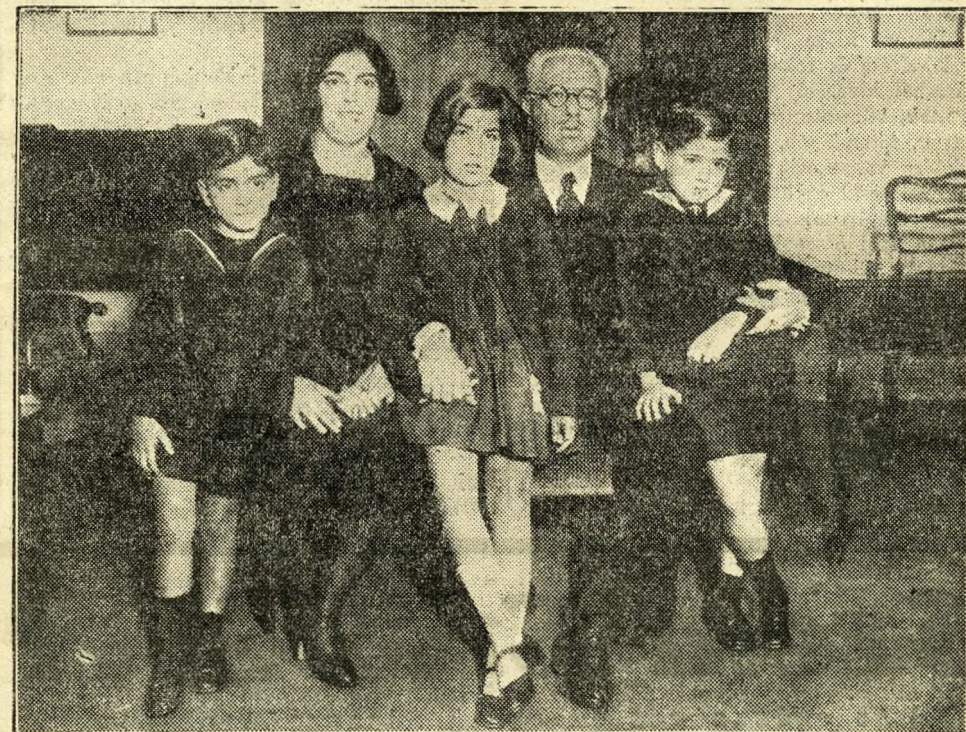
A Szent Imre-év rendező főbizottsága a hét folyamán testületileg keresi fel Izabella királyi hercegnőt, hogy megköszönje a nagylelkű adományt és azt a nagy megértést, amellyel a királyi hercegnő a Szent Imre-év mozgalmát a megindulás első percé óta a hozzáfűződő vallási és nemzeti érdekek teljes felismerésével, állandóan támogatta.

CSODA 610-6 és 10 munkaruhát, 5-penyt csak a Hvgleikus Munkaruhaválatnál vehet Budapest, VII., Dohány-utca 20. (Kiszínny-utca oldalán.)

Koszipénzeket

kedvező kamatozás mellett elfogadok

Parádi Balogh Constantin banküzlete. Fennáll 46 év óta Budapest, VIII., Baross-utca 22. Telefon: József 855-76.

Rubio mezikői elnök, — aki ellen merényletet követtek el — családja körében